

Večernik

Leto V. (XII.). šte. 177

Maribor, petek 7. avgusta 1931

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglas po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Jalovo opravičevanje Avstrije

AVSTRIJSKA VLADA JE NA OČITKE JUGOSLOVANSKEGA ČASOPISJA RADI PRIPRAV ATENTATOV V AVSTRIJI OBJAVILA SILNO JALOVO POROČILO O USPEHII AVSTRIJSKE PREISKAVE IN VARNOSTNIH UKREPIH AVSTRIJSKE ŽELEZNIŠKE UPRAVE.

DUNAJ, 7. avgusta. Urad zveznega kancelarja je objavil davi sledeči uradni komunikat: »V zvezi z zadnjimi bombnimi atentati v jugoslovanskih vlakih so bili v jugoslovanskem časopisju objavljene članki, ki na več ali manj očiten način obtožujejo avstrijsko vlado in avstrijske oblasti, da je s svojo malomarnostjo pri oskrbovanju javne varnosti železniškega prometa omogočila priprave za te atentate. Istočasno se zahteva od avstrijskih oblasti, da naj ukrenejo vse potrebno, da za bodoče prepreči kaj takega.

Uradno se z ozirom na to ugotavlja: Kmalu nato, ko je bila avstrijska vlada obveščena o teh dogodkih, so vse v pošte prihajajoče zvezne oblasti izvršile temeljito preiskavo. Toda ta preiskava ni pokazala dosedaj niti enega oporišča, ki bi omogočal domnevo, da so se v vlakih, odhajajočih iz Avstrije ali preko avstrijskega ozemlja v Jugoslavijo, vršile kake nedovoljene manipulacije ali vtihotapljenje bomb in peklenjskih strojev na avstrijskih tleh ali med vožnjo. Preiskava se nadaljuje sporazumno z jugoslovanskimi oblastmi.

K trditvam beograjskih listov, da so duševni provzročitelji atentatov hrvatski emigranti na Dunaju, ugotavlja »Neue Wiener Tagblatt«, da je eden od voditeljev hrvatskih emigrantov že pred tedni odpotoval v Pariz, kjer se nahaja še sedaj. Drugi glavni voditelj pa je bil od avstrijskih oblasti pozvan, da naj kot nadležni tupec zapusti zvezno ozemlje, ker mu niti pri najboljši volji ni bilo mogoče dovoliti podaljšanja njegovega bivanja na Dunaju. Ta emigrant je dne 22. julija v neznani smeri odpotoval z Dunaja v inozemstvo. V smislu odredb avstrijske vlade se vrši pri vseh vlakih, ki odhajajo z lužnega kolodvora, natančna strokovno-tehnična preiskava vseh vagonov. Sprevozniki imajo ukaz, da vse osebe, ki vstopajo in izstopajo najstrožje opazujejo in kontrolirajo vozove od postaje do postaje. V obmejni postaji morajo izstopiti vsi potniki, nakar se izvrši nova komisijonalna kontrola vozov. Do izročitev vlaka jugoslovanskim varnostnim organom, ga organi zvezne policije nadzorujejo tudi med vožnjo. Dosedaj pa ni bilo mogoče ugotoviti še nič sumljivega.

Nuncij Ciriacci in nadškof dr. Kordač

VEDNO VEČJE RAZBURJENJE NA ČESKOSLOVAŠKEM RADI IZSILJENEGA ODSTOPA PRAŠKEGA NADŠKOFA DR. KORDAČA.

PRAGA, 7. avgusta. Odstop splošno priljubljenega praškega nadškofa dr. Kordača, ki je bil neprostopoljen in posledica spletarij papeškega nuncija dr. Ciriaccia, predstavlja še vedno v češkoslovaški javnosti škandal prve vrste. Nadškofu dr. Kordaču, ki ga je imenoval Vatikan pred kratkim za titularnega nadškofa Almuškega in mu je določil za njegovo bivališče nadškofijski grad v Březanu, je bila predložena listina za odstop kratkoma z ukazom, da jo podpiše.

Ker pa je sedaj nuncij Ciriacci na večeraj vršeči se seji metropolitanskega kapitelja imenoval generalnega vikarja Picho za strokovnega upravitelja nadškofiije, je skušal upravičiti razloge svojih korakov proti bivšemu nadškofu Kordaču ter je metropolitanski kapitelj izjavil svojo udanost Vatikanu, je nastalo v češkoslovaški javnosti še večje razburjenje. Celo sudetski nemški listi, ki na sporu narodno niso interesirani, izražajo svoje ogorčenje nad načinom, kako je bil si volas nadškof pregan s svojega mesta. Včeraj se je vršila v Hebu protestna skupščina, na kateri je bila sprejeta ostra resolucija. Resolucija naglašja, da si je nadškof dr. Kordač s svojimi socijalnimi pastirskimi pismi zagotovil pri revnejših slojih prebivalstva spoštovanje, kakor je

uživalo le svetniki. Resolucija končno poziva nuncija, ki je napačno informiral Vatikan in pregnal tako zasluženega moža, da naj sam zapusti češkoslovaško republiko.

Dr. Eckener odklanja sovjetsko odlikovanje

BERLIN, 7. avgusta. Sovjetski poslanik v Berlinu je vprašal dr. Eckenerja, ali bi bil pripravljen sprejeti Leninov red. Dr. Eckener je nato odgovoril, da ne more sprejeti nobeno sovjetsko odlikovanje, ker je načelni nasprotnik vsakih odlikovanj.

Silen vihar nad Anglijo

LONDON, 7. avgusta. Nad Anglijo je divjal včeraj nenavadno hud vihar. V nekaterih delih Londona je nastopila celo povodenj in strela je na delu zanesla mnogo požarov. V predorih podzemskih železnic je stala voda ponekod tako visoko, da je bil promet ustavljen. V zapadnem delu Londona je bil naliv tako močan, da so bile vse ceste in ulice v vodi ter potrgane telefonske in brzojavne žice.

nalnih tipov, ki so v družbi habsburških opred in madžarskih falzifikatorjev kovali že mesece in mesece najtemnejše naklepe proti naši državi. Upali smo, da bo sicer tako agilna dunajska policija, v kateri sedi nekaj prav dobrih strokovnjakov za razkrivanje podzemlskega rovarjenja raznih temnih elementov prej ali slej sama odločno nastopila ter razgnala banditsko družbo, ki se je zbrala okoli Paveliča in Perčeca. Žalibog je bilo to upanje zaman. Materijala za tak nastop

je imela policija dovolj na razpolago spričo atentatorskih procesov v Zagrebu in Beogradu, na katerih ni bil odkrit samo sedež Paveličeve banditske družbe, temveč tudi imena skoro vseh njenih članov, ki so krivi skoro vsak za eden ali celo več umorov.

Danes nam je potrpežljivost minula in ne pričakujemo samo, da bo avstrijska vlada pošteno obračunavala s to sodrgo, nego to odločno zahtevamo. Vsa jugoslovanska javnost pričakuje od Avstrije, da

Škoda je zelo velika, vendar pa je še ni mogoče preceniti.

Zalivski tok se ohlaja

BERLIN, 7. avgusta. Švedski meteorolog Sandstroem se je vrnil s potovanja po Islandu in Farerskih otokih, kjer je proučeval temperaturo Zalivskega toka (Golfstrom). Pri tej priliki je ugotovil, da je temperatura Zalivskega toka padla za tri stopinje, kar je za severno Evropo velikega pomena. Kakor izjavlja Sandstroem, se more z veliko verjetnostjo pričakovati, da bo letošnja zima v severni Evropi zelo ostra.

Zasedanje Sveta Društva narodov

ZENEVA, 7. avgusta. 64. zasedanje Sveta Društva narodov se bo pričelo duc 1. septembra. Predsedoval bo španski zunanji minister Lerrsu, ki bo otvoril tudi XII. skupščino plenuma Društva narodov. Na dnevnem redu zasedanja Sveta Društva narodov so poročila posameznih odsekov Društva narodov.

Domače vesti

Grd slučaj trpinčenja živali.

Davi je privozil neki posestnik iz Mihovec na Dravskem polju velik voz telet po državnem mostu. Uboge živali so bile natlačene v kletko prav brezsrčno. Nekatera teleta so ležala izmučena na tleh, druga pa so se stiskala med njimi. Pogled na to vozilo je v vrstah jutranjih pasantov vzbudil tako nevoljo, da je bil službujoči policijski stražnik prisiljen, da intervenira. Brezumni voznik bo za svojo surovost odgovarjal pred sodiščem.

Žrtev lastne neprevidnosti.

V Spodnjih Hočah se je včeraj pripetila prav težka nezgoda. Šolski upravitelj 51letni Anton Mušič je hotel na žagi-cirkularki prerezati grčav les. Ker so se mu potile roke in tudi sam ni bil vajen posla pri cirkularki, mu je les spodletel in v hipu mu je zobovje cirkularke odrezalo razen palca vse prste leve roke. Takoj pozvani reševalni oddelek je ponesrečenca z reševalnim avtom odpremil v splošno bolnico. Nesrečni slučaj je izzval v okolici globoko sočutje s priljubljenim šolnikom.

Krava jo je nabodla.

Reševalni oddelek je bil včeraj poklican v Limbuš. 50-letno viničarko Marjeto Tementovo je namreč napadla pobesneta krava z rogovi ter jo tako zdelala, da so jo morali radi težkih notranjih poškodb prepeljati v bolnico. Njeno stanje je zelo resno.

Koni je poginil

na ulici mesarici Ani Ogrinc, ko ga je vodil delavec Fras Avguštin k konjaču. Kljuse je bilo že zelo staro in tako zdelano, da se je zgrudilo na križišču Tattenbachove in Cvetlične ulice ter tam poginilo. Odpeljal ga je konjač.

bo prišla to tolpo in jo tirala pred sodišče, kjer naj potem upraviči umore nedolžne dece in družinskih mater, ki morajo z detetom na prsih v smrt zato, da upraviči kriminalni tip kot je Peričić prejem par tisoč dinarjev iz kakega umazanega fonda. Ako pa bo naša javnost v tem pričakovanju prevarana, potem ji ne preostane drugega, kakor da vidi v avstrijskih oblasteh navadne jatake te banditske družbe, in se bo temu primerno tudi orijentirala.

Maribor, 7. avgusta.

Danes bodo pokopali v Celju posmrtno ostanke nepozabnega našega tovariša Janka Lesničarja, ki je padel kot žrtev zločinskih podvigov plačanih in izdajalskih duš, ki se preživljajo v tujini pod imenom hrvatski politični emigranti s tem, da ubijajo in more za tuje denarje jugoslovenske žene, deco in nič hudega sluteče državljane. Za časa pogreba bodo misli vseh jugoslovenov pohitele na celjsko pokopališče ter dale poslednjo počast pokojnemu Janku, ki je padel 13. leto po ujedinenju na oltarju domovine kot žrtev sovražnikov konsolidacije in napredka naše kraljevine.

Današnji pogreb bo postal nova manifestacija volje slovenskega dela jugoslovenskega naroda, da ostane neokrnjena naša država in da se izvede do poslednje pike veliki jugoslovanski program v smislu pravcev, ki jih je postavil Ni. Veličanstvo kralj Aleksander s svojimi zgodovinskimi akti od 6. januarja in 3. oktobra. Za nas je jugoslovenska smer državne politike dovršena stvar in dogma, na kateri se ne sme izpremeniti niti najmanj, ker leži v njej edina mogočnost in garancija za tak napredek Jugoslavije in jugoslovenskega naroda, kakršnega si je zaslužila z brezštevilnimi krvnimi žrtvami. Za to jugoslovensko smer državne politike smo žrtvovali Slovenci že velike žrtve in dokazali, da smo zvesti čuvarji naših in severnih mej ter vredni svobode, ki smo jo doživeli po tisočletni sužnjosti za ceno brezprimernih žrtv najboljših sinov jugoslovenskega naroda.

Tragična smrt pokojnega Janka Lesničarja, ki je bil od svoje mladosti eden najbolj gorečih pobornikov jugoslovenstva med našim ljudstvom ter dokazal tudi z delom med srbskimi selaki, kako se to jugoslovenstvo praktično izvaža z dejanji, je za nas nov povod, da povemo vsem neprijateljem močne in edinstvene Jugoslavije, da bomo stali vedno kot en mož na braniku jugoslovenstva in da so zaman vsi še tako črni naklepi onih, ki so se prodali za par krvavih srebrnikov najhujšim našim sovražnikom. Postanka Jugoslavije niso preprečili vsi črnožolti režimenti, vsi cesarski topovi in brezštevilne legije habsburških rabljev in pandurjev z vsemi njihovimi visilicami in velezdajalskimi procesi. Še manj pa bo zaustavila konsolidacijo in napredek že 13. leto obstoječe Jugoslavije peščica prodanih kriminalnih tipov, ki mislijo, da bodo s par peklenjskimi stroji porušili to, kar je bilo rojenega in skovanega v krvi in požarih širiletne borbe za svobodo in ujedinenje. Naj vedo oni in vsi tisti, ki stojijo za njimi, da imajo v svojih sicer z vojnimi materijalom bogato založenih skladiščih premalo bomb in ekrazita, da bi samo za las omajali temelje Jugoslavije.

Ob tej priliki pa vstaja v naši javnosti vprašanje, kaj misli ukreniti naša soseda Avstrija, s katero živimo sicer v najboljših prijateljskih odnosih, da onemogoči izrabljanje svoje gostoljubnosti od strani kriminalnih tipov, ki polagajo v tuje varne peklenjske stroje, da ubijajo nedolžno jugoslovensko deco in žene. Dolgo smo molče opazovali početje teh krimi-

Drobiž s Tezno

Občinske zadeve. V soboto dne 8. t. m. se bo vršila seja občinskega odbora. Na dnevnem redu so razne zadeve gospodarskega značaja v prvi vrsti določitev prispevka naših tovarn za prizidek šolskega poslopja.

Stavbeno gibanje. Stavbeno gibanje letos ni tako živo kakor prejšnja leta. V Gregorčičevi ulici zidajo enodružinske hišice: Josipina Lešnik, Štefan Dobnik, Josip Valenčič in Josip Puškar. Ko bo urejena cesta in cestna razsvetljava, bo ta ulica ena najlepših v naši občini. Na bivšem Škorčevem posestvu si stavi lastno hišo železničar Miha Ekart, kjer bo nastala nova ulica. Zidarski mojster g. Nekrep iz Maribora pa zida na svojem zemljišču v podaljšani V. Parmovi ulici 2 stanovanjski hiši, spomladi pa jih bo dogradil še pet. Stanovanjska kriza je pri nas rešena, le cene so v novih hišah neprimerno visoke.

Društveno delovanje. Kolesarsko društvo »Perun«, sekcija Tezno, je priredilo zadnjo nedeljo lepo uspelo dirko združeno z veliko vrtno veselico v gostilni Plohl. Tudi to pot je prispel prvi na cilj naš domači dirkač J. Cotič ml. Pri polževi dirki pa je odnesel prvenstvo gosp. Faninger, član kolesarskega društva »Poštela« iz Radvanja. Kolesarsko društvo je v večjih rokah in se za naše razmere dobro razvija. Pri veselici je svirala domača sokolska godba na pihala in je dobro odrezala. Upamo, da je tudi gmotni uspeh prireditve povoljen, saj je bil obisk naravnost sijajen.

Sokolsko društvo. Letno telovadišče bo kmalu urejeno, v kolikor nam omogočajo naše finance. Pri vztrajnem delu najdemo v jutranjih in večernih urah celo članice in naraščajnice, ki pod vodstvom in po vzgledu s. načelnice odvažajo zemljo. Kakor povsod, tako je tudi pri nas: delajo vedno eni in isti! Položene so že tudi cevi za vodovod in tri prhe. Druga potrebna dela bodo dovršena do 6. septembra, ko bo otvoritev letnega telovadišča, za kar se naše članstvo marljivo pripravlja. Žalibog da telovadišče še nima električne razsvetljave, kar se bo pa tudi kmalu uredilo. — Nedeljsko sokolsko prireditev v Razvanju je posejilo okrog 30 članov in članic, ki so nastopili pri prostih vajah. Sploh je bila naša udeležba pri prireditvah vseh sosednjih društev zelo številna. Zato upamo, da bodo to sosednja društva upoštevala in ne bodo priredila 6. septembra nobenih prireditev, temveč posetila vsaj v takem številu naš prvi nastop na domačem letnem telovadišču. Že sedaj prosimo br. sosednja društva, da imajo 6. september v evidenci za poset na Tezno.

Sokolska godba pa priredi to nedeljo dne 9. t. m. veliko vrtno veselico v gostilni br. Lešnik na Tržaški cesti. Na vrtu bo svirala sokolska godba na pihala 24 mož, za ples pa bo udarjal moderne »šlagerje« novo ustanovljen izvrsten salonski orkester. Kar se tiče godbe, bodo prišla ušesa in noge na svoj račun. Poleg raznih zabav bo še streljanje na dobitke, ribolov, skakanje za nagrade v vrečah in drugo. Mladini pa še povem na uho: Kdor misli skočiti v zakonski jarem in ne najde ženina ali neveste po sroci in denarnici, naj poseti našo veselico. Na vzporedi imamo namreč tudi ameriansko ženitev dolarskih kraljčin in indijskih princev in filmskih lepotic z možmi visokih naslovov; a tudi oni, ki ne iščejo bogastva in lepote, bodo osrečeni za ta dan po svoje. Zakona željne išče v nedeljo sreča — ne zamudite prilike. Pridite torej vsi na vrt gostilne Lešnik na Tržaški cesti! Če pa hočete stopiti pred svoje nedeljske izvoljence in izvoljenke v nezaprani praznični obleki, pa se lahko poslužite avtobusa. Na svidenje!

Poroke. V soboto bosta sklenila zakonsko zvezo g. Janko Pihlar, železničar in gđč. Malči Gorjup posestnica na Teznu. Prihodnji teden pa se poroči oskrbnik Joško Plohl z gđč. Zlatko iz Celja. Ženin g. Pihlar bo užival medene dni na Bledu, g. Plohl pa odvede svojo ženkico nekam na Hrvaško. Obema mladima paroma naše iskrene čestitke! F. L.-r.

Ormož.

Dr. Anton Hrovat, ordinarij bolnice križniškega reda, je odsoten od 10. do 31. tm. V tem času se operativni slučajji v bolnišnici ne bodo sprejemali.

Novice iz Konjic

Proslava 10letnice vladanja našega kralja namerava prirediti tukajšnje Sokolsko društvo 17. t. m. zvečer v Narodnem domu s primernim sporedom.

Vlomiti sta hotela dva zlikovca dne 5. t. m. okrog enih ponoči v trafiko g. Vrhovška Cirila, pa sta bila potem, ko sta že skoro odpilila ključavnico na vratih trafike, pregnana od stanovalcev v hiši. Storičema so že na sledu in je iskrena želja tržanov, da ju dobi oblast v roke. — Vlom se je izvršil tudi te dni v trgovino Korošec v Boharini in so tudi tam storičema že na sledu.

Gozdno in pašniško zadrugo so ustanovili 4. t. m. tudi v Stranica, kjer vlada veliko zanimanje za izvedbo agrarne reforme. V odbor so bili izvoljeni ugledni in agilni posestniki ter je pričakovati, da bo zadruga prav lepo uspevala.

Za sokolsko tombolo, ki bo v nedeljo 9. t. m. ob 15. uri na Glavnem trgu, vlada veliko zanimanje med vsemi sloji, ki bodo po došli dobrih prišli vsi na svoj račun. Dobitki so po veliki večini razstavljeni v izložbenem oknu tvrde A. Petek. Novi dobitki še vedno prihajajo. Oni, ki so obljubili dobitke, pa jih še niso poslali, naj to nemudoma store. Kart je še dovolj na razpolago in se bodo tudi v nedeljo razprodajale po trgu. Dobe se tudi v trafiki Vrhovšek in v trgovini Zore. Glavni dobitki so moško kolo, 1000 komadov strešne opeke (biber), darilo veleposestnika iz Loč, sto l vina, darilo veleposestnika dr. Windischgrätz, seženi drv, darilo gozdnega urada v Oplotnici in zaboj sladkorja, darilo tvrde A. Petek. Razen članstva sokolskega društva so prispevale še druge tvrde in zasebniki večje in manjše dobitke.

Sokolske prireditve čete v Sv. Jerneju v nedeljo 30. avgusta se udeležijo tudi Sokoli in prijatelji Sokolstva iz Konjic.

Učiteljski tečaj za deška ročna dela.

V soboto, dne 8. t. m. se konča učiteljski tečaj za deška ročna dela na mariborski deški meščanski šoli. Tečaj, ki je trajal mesec dni, je posečalo 25 učiteljev in učiteljic, in ga je vodil ravnatelj gosp. Drago Humek s pomočjo strokovnih učiteljev gg. Josipa Korošca in Josipa Kosa. Poslednji je poučeval tudi poseben oddelek za radioamaterstvo. V zvezi s tečajem polagajo posetniki končni izpit, ki mu predseduje kot zastopnik kralj. banske uprave ravnatelj g. dr. Josip Tominšek. V nedeljo, dne 9. t. m. bo v delavnici deške meščanske šole javna razstava izdelkov. Na njo opozarjamo vsakogar, ki ga zanima moderna šolska vzgoja. —

Gremij trgovcev v Mariboru

obvešča svoje članstvo, da je novoizvoljeni načelnik g. Weixl prevzel s 1. avgustom načelstvene posele. Opozarja se ob tej priliki, da je g. načelnik v gremijskih zadevah na razpolago strankam samo med 11. in 12. uro in sicer v prostorih gremija. —

Srebrno poroko

praznujeta danes v krogu svoje družine g. Ljudevit Pinter, uradnik državnih železnic v Mariboru in njegova zakonska družica Matilda. Naj bi srebrni sledila vsaj še zlata poroka! —

45 letnico

svojega obrtništva praznuje te dni gosp. Štefan Toman, lastnik briyskega salona na Aleksandrovi cesti 30. Jubilant je, kar se tiče samostojnega izvrševanja svoje obrti, najstarejši brivec v Mariboru. —

Povratak II. skupine otrok s Počitniškega doma na Pohorju.

Vse deklice II. skupine otrok na Počitniškem domu kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju se vrnejo v Maribor v nedeljo z vlakom ob 9.25, dečki pa v ponedeljek ob isti uri. Stariši naj pričakujejo otroke na glavnem kolodvoru.

Slovesna otvoritev streljišča strelske družine v Hotlji vasi

bo v nedeljo dne 9. avgusta pod pokroviteljstvom bana g. dr. Marušiča; ki ga bo zastopal sreski načelnik dr. Hacin. Obenem se bo vršilo tudi razvitje prvega strelskega prapora v naši državi. Iz Maribora je skupni odhod mariborskih strelcev pod vodstvom predsednika g. polkovnika Bože Putnikoviča z vlakom ob 13.25 z glavnega kolodvora. —

Tatvina kolesa.

Izpred glavne pošte na Slomškovem trgu je odpeljal kolesarski tat čevljarskega pomočnika Andreju Knuplešu črno pleskano kolo, vredno 1000 Din.

Zveza čevljarskih zadrug za Dravsko banovino

sklicuje za nedeljo dne 9. avgusta ob 9. dopoldne v salonu Gambrovne dvorane v Mariboru velik shod s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav gostov. 2. Volitev predsednika. 3. Volitev dveh overovalcev zapisnika. 4. Namen tvrde »Bata« za zidavo tovarne čevljev v naši državi in njegove popravilnice. 5. Sklep o zasedanju kongresa v Beogradu. 6. Volitev akcijskega odbora. 7. Slučajnosti. — Na shod so vabljeni: a) vsi člani čevljarske obrtne zadruge v Mariboru; b) zastopniki vseh čevljarskih, skupnih in oblačinskih zadrug delokroga bivše mariborske oblasti; c) zastopniki usnjarske in čevljarske industrije in trgovine delokroga bivše mariborske oblasti.

Dva preprečena in en uspel vlom.

Pred svedrovci je bil zadnje čase v Poljčanah in bližnji okolici malo mir. Te noči pa so se zopet pojavili in poskušali s svojo umetnostjo, kjer pa se jim ni povsod posrečilo. — Oglasili so se najprej — bilo je nekako ob dveh ponoči — pri trgovcu Šumru v Poljčanah. Svetili so si z žepno svetilko in že rožljali pri vratih. Morda bi se jim tatinski posel posrečil, da se ni tedaj oglasil čuječi sosedov pes, ki je s svojim lajanjem vzbudil pozornost in povzročil, da so se nad trgovino speči ljudje zbudili in nezaželjene goste pregnali. — Toda ta neuspeh jim ni vzel korajže, saj je bila temna noč kot nalašč priložnost za njih zlo namero. Zato so poskusili drugič srečo pri trgovcu Knafliču v sosednji Luščki vasi, a so se zmotili. Gospodar, že vajen sličnih nočnih obiskov, jih je nagnal s strelji. — Šele v tretje se jim je nasmehnila usoda in to malo dalje v Spodnjih Lažah pri posestniku in gostilničarju Mlakarju. Tu so se zdaj oddolžili za vso prejšnjo smolo ter odnesli kar se je le dalo med drugim tudi precej obleke, masti, slanine itd. Za zlikovati se kajpak poizveduje in je pričakovati, da bodo skoro prišli v prave roke. —

Drzen vlom v Slov. Bistrici.

V noči od srede na četrtek, okrog enih po polnoči, so obiskali g. Josipa Jelena, čevljarja v Sl. Bistrici, zelo rafinirani vlomilci. V novi hiši, v katero se je vselil Jelen šele pred dobrim mesecem, se nahaja separirana delavnica s posebnim vhodom od zunaj. Z dvema dolgima pilama je bil iztrgan spodnji tečaj leve polovice vrat, katera je nato vlomilec snel z gornjega tečaja, odklenil z vitrihom notranja steklena vrata in dospel tako v delavnico. Plen je bil obilen. Vlomilci so odnesli 12 parov novih čevljev, 18 pa popravljenih in razen tega še vso zalogo usnja in podplatov v skupni vrednosti 8.000 Din. Čevlje, ki še niso bili popolnoma izgotovljeni, so odnesli vlomilci s kopiti vred. — Jelenova žena je sicer slišala ponoči v delavnici ropot, vendar pa mu ni posvetila nobene pozornosti. Niti sanjalo se ji namreč ni, da so med tem časom pospravljali in gospodarili v delavnici tatovi. Ko je šla končno k vratom pogledat, ali so zaklenjena, pa so vlomilci takoj zbežali in potoma zgubili nekaj ukradenega blaga ter pustili na mestu tudi vlomilsko orodje. Na vlom je zjutraj opozoril Jelen mimoidoči železničar, ko je šel v službo. Agilno orožništvo je takoj pričelo z zasledovanjem in posneli odtiske rok vlomilcev na šipi in na sveže preplešanih vratih. Sodeč po odtisih, je moral biti vlomilec zelo mlad, ker so prsti drobni in dolgi, moral pa je sigurno imeti tudi pomagača. —

Vlom v Breznem.

Neznani vlomilci so vdrli ponoči v trgovino Mirka Hribernika in gostilno Viktorja Hribernika na Brezno. Vlomilci so strli šipo na vrtnih vratih ter nato odprli od znotraj vrata na vrt. Prebrskali so vso trgovino ter odnesli s seboj za 11.541 Din raznega manufakturnega blaga, perila in okoli 4500 komadov raznih cigaret. Poleg tega so odnesli iz predala še 500 dinarjev gotovine. Temeljito so preiskali tudi gostilno, kjer so našli 250 dinarjev drobiža. Po opravljenem tatinskem poslu so se spravili v klet, kjer so si privoščili najboljše kapljico in jo nekaj odnesli tudi s seboj. Odšli so po isti poti skozi vrt ter manjka za njimi vsaka sled. —

Vse igralce državne razredne loterije v upravi »Jutra« in »Večernika«, Maribor, Aleksandrova cesta 13, naprošamo, da zamenjajo srečke najkasneje do 10. t. m., ker bo žrebanje že 11. avgusta.

Krasno uspela ustanovitev streljaške družine pri Šmarjeti ob Pesnici.

V nedeljo 2. t. m. se je pri Šmarjeti vršila ustanovna občni zbor streljaške družine, ki ga je sklical in otvoril šolski upravitelj g. Vauda Mirko. Pozdravil je uvodoma goste iz Maribora in sicer: sreskega načelnika g. dr. Ipavca, za akcijo streljaških družin silno postrtovalnega predsednika mariborske oblasti streljaške družine — pukovnika g. Putnikoviča, bivšega poslanca Franja Žebota, zastopnika Narodne odbrane in končno bliju 100 zbranih domačinov Šmarječanov. G. sreski načelnik je izrazil radost, da so vedno za narodno kulturne ustanove srce in smisel imajoči Šmarječani sprejeli v svoj delovni sestav tudi ustanovitev streljaške družine ter se pri tem spomnil tudi onega, ki budno zasleduje vsa prizadevanja svojih državljanov. Nj. Vel. našega junaškega in modrega kralja Aleksandra I. Njemu in celemu kraljevskemu domu so zborovalci zaklicali gromki trikratni živijo in odposlali udanostno brzojavko. Burno pozdravljen je nato nastopil g. pukovnik Putnikovič, izražajoč svoje veselje nad lepim številom zborovalcev ter pojasnil namen in ustroj streljaških družin. Pozdrave, čestitke in bodrila k intenzivnemu obmejnemu nacionalnemu delu je za tem izpregovoril zastopnik Nar. odbrane. V popularnih izvajanih je priporočal pristop k streljaški družini g. Žebot, naglašajoč, da je v zmoti tisti, ki v ustanovitvi teh korporacij vidi strah nastanka vojske, ali zadevo tolmači in odbija po svoje. Ravno nasprotno je: le, ako smo pripravljeni na vse, zlasti še na meji, še le tako smo si ustvarili najsigurnejšo jamstvo za mir. Nato je g. Vauda zapisal in ugotovil ime pristopivših članov, bilo jih je 50, in prešel na volitev upravnega odbora. Sporazumno z navzočimi je sestavil in prečital tozadevno kandidatno listo, ki je bila soglasno sprejeta ter so izvoljeni: predsednik Ikšič Franc, posestnik in bivši dobrovoljec; podpredsednik Fekonja Franc, pos. sin; blaginjak Schiker Alojz, župan; tajnik Vauda Mirko, šol. upravitelj; nastavnik Šuman Anton, poštar in posestnik; ekonom Verlič Roman, pos. sin; odborniki pa: Harb Maks, obč. tajnik; Komperšek Ivan, banovinski cestar in Šantl Alojz, posestnik. Med posameznimi točkami je prepeval domači sokolski pevski zbor lepe domoljubne pesmi, kat je ustanovitvi dalo še bolj slavnostni utis ter je bila to uprav spet krasna narodna manifestacija zavednih Šmarječanov, združenih brez razlike stanu in nazirani za skupno nacionalno delo. Upravni odbor ima 9. t. m. že prvo sejo, da si začrta nadaljno podrobno delo in trdno je upati, da pridejo Šmarječani že letos do nagradne strelne tekme, ako jim streljaški savez pravočasno prizna običajne ugodnosti. Dotlej pa: živeli v znamenju nacionalnega obmejnega dela!

Železniška nesreča pri Ločah.

Včeraj dopoldne je na progi lokalne železnice Poljčane - Slov. Konjice - Zreče na mostu čez Dravinjo v Zgornjih Ločah počila os osebne vlaku priklopljenega tovornega voza, ki se je takoj prevrnil. Strojevodja je pravočasno ustavil vlak, nakar so se začela reševalna dela in je bila proga zopet kmalu prosta za promet in so potniki lahko nadaljevali svojo vožnjo proti Poljčanam.

Nevaren požar

bi lahko izbruhnil včeraj v stanovanjski hišnik Antona Duha v Vrazovi ulici. Iz doslej neznanega vzroka se je vnelo v kanti 3 litre bencina, ki je z velikim plamenom zajel v bližini se nahajajočo staro obleko ter se oprijemal že tudi poda in lesenih vrat. Požar so k sreči takoj opazili in vdušili sosedje prej ko je dospel požarna bramba. Škoda znaša okoli 1500 Din ter ni krita z zavarovalnion. —

Petek
KOMIKER KUMPA prispel
Sobota
Obalna veselica
Velika
kavarna

Veliko vrtno veselico
priredi kolesarski klub »Perun« v nedeljo, dne 9. avgusta ob 15. uri v gostilni »Lovski dom« v Krčevini (nad Tremi ribniki). Zrogram je pester, kakor n. pr.: Kegljanje na dobitke, streljanje na dobitke, šaljava pošta, ples itd. Godba prvovrstna. Vstop prost. —

Kralji po lastni milosti

DOŽIVLJAJI RAZNIH PUSTOLOVCEV, KI SO SE V EKSOTIČNIH POKRAJINAH PROGLASILI ZA KRALJE.

Na sedanji francoski kolonijalni razstavi v Parizu, ki vzbuja pozornost vsega kulturnega sveta, manjka še paviljon, posvečen onim številnim pustolovcem, ki so se proglasili kot kralji raznih oceanskih otokov. Življenje nekaterih teh pustolovcev je naravnost fantastično. V naslednjem nekoliko zgodovine teh čudastih »kraljev«:

1. **Gospodar Markizinih otokov.** Koncem 18. stoletja se je neki francoski parnik razbil na čereh Markizinih otokov. Del posadke se je potopil, ostale pa so zgrabili domačini in jih pojedli. Živ je ostal samo mornar Jean Kabris iz Bordeauxa, v katerega se je zaljubila hčerka poglavarja tamkajšnjega ljudožerskega plemena. Postal je njen mož in se popolnoma privadil novim prilikam. Kmalu je hodil naokrog na pol nag kakor domačini, najboljši umetniki so mu tetovirali telo, naučil se je tamkajšnjega jezika ter polagoma pozabil svoj materni francoski jezik. Nikdar pa se ni mogel privaditi, da bi jedel človeško meso. Ta idila je trajala do l. 1804. Lepega dne se je tedaj ustavil na otoku znameniti ruski potnik Krusenstern s svojo ladjo. »Kralj« je izkoristil to priliko, da pobegne z njim ter zapusti svojo ženo in 6 otrok. Odšel je preko Kamčatke v Petrograd, kjer je postal učitelj plavanja na pomorski šoli. Po napoleonskih vojnah se je vrnil v Francijo, kjer je trpel veliko pomanjkanje ter živel večinoma od pripovedovanja svojih zanimivih doživetij. Umril je končno v bolnici v Valencienesu v največji revščini.

2. **August David, kralj Sedangov.** Za časa nemško-francoske vojne l. 1870. je dobil križ častne legije. A to mu ni zadostovalo. Hotel je doživeti razne pustolovščine in je odpotoval zato l. 1888. v Indokino. Nastanil se je med plemenom Sedangov in se v svojem področju kmalu proglasil za kralja, svojega prijatelja Marcurala pa je imenoval za ministrskega predsednika. Domačini, ki so se bali be lokožcev, so mu zgradili leseno hišo in jo pokrili s suho travo. »Kralj« Sedangov je obvestil o svojem vladarskem nastopu francosko vlado in pariške liste ter je naročil tisoč uniform za svojo telesno gardo. Lepega dne pa so ga domačini pregnali. Odšel je v Pariz in prosil predsednika republike za azil. Vsak dan ga je bilo videti v Parizu v neki ka-

varni, kjer je prodajal rede in naslove. Ko pa ta kupčija ni več šla, se je vrnil v Indokino, da ponovno osvoji svoje bivše kraljestvo, a je že na potu v Singapore umrl.

3. **Kralj v pljami in cilindru.** Bilo je to l. 1900. Bankir Arhibald Everelt je moral ustaviti izplačevanje denarja ter je odpotoval na svoji jahti na potovanje okrog sveta. Potoma se je ustavil na koralnem otoku Aororai, kjer je gospodoval kralj Rova Ka. Izvrsten nastop prišleca, posebno pa njegove bele, progaste hlače, so napravile na kralja velik vtis. Tri dni kasneje mu je ponudil svojo hčer za ženo, niga pa je proglasil za prestolonaslednika. Čez dve leti je kralj umrl in njegov naslednik je postal bankir Arhibald. Doba njegovega kraljevanja je bila srečna doba. Domačinom se ni bilo treba nikdar bojevati in plačevati jim tudi ni bilo treba nobenih davkov. Vsak mesec je dobil Arhibald novo, najlepšo mladenko za ženo. Ob prav svedanih dneih se je pokazal narodu v progasti pljami in s cilindrom na glavi. Umril je na otoku v krogu svojih številnih žen in otrok.

4. **Predsednik republike Kusani.** Leta 1887. je bila Francija radi ozemlja Kusani v Guyani v sporu z Brazilijo. Dokler spor ni bil rešen, se je smatralo to ozemlje kot neokupirano. To je izkoristil Jules Graux, ki je proglasil Kusani za republiko, sebe pa za dosmrtnega predsednika. Toda čudaški predsednik ni dolgo vzdržal v tem divjem kraju in se je raje odrekel svoji časti na korist svojega prijatelja Adolfa Brese, bivšega kaplarja kolonijalne vojske, poznejšega natakara in orožnika. Ta pa je bil zelo podjeten človek. Odpotoval je v Pariz, povabil novinarje in jim izjavil: »Ozemlje moje republike je večje od Francije. Obsega 625.000 kvadratnih milj ter ima 300.000 prebivalcev. Vojska šteje 2500 mož, pušk pa imamo 500.« In res so se kmalu našli ljudje, ki so hoteli izkoristiti prirodna bogastva te pokrajine. Sestavila se je delniška družba z dvomilijonsko glavnico. Vsi člani te družbe so bili odlikovani z visokimi odlikovanji republike Kusani. Vsa ta akcija pa se je kmalu končala s takim škandalom, da je moral predsednik republike kar čez noč pobegniti iz Francije in je njegova usoda od tedaj neznana.

Konflikt Toscaninija u Beyreuthu

Med slavnim italijanskim dirigentom Toscanini in orkestrom v Beyreuthu je prišlo do zanimivega spora. Pri vaji za Wagnerjevo spominsko proslavo, je Toscanini ponovno prekinil orkester in zahteval ponovitev raznih stavkov. Godbeniki so postali vsled tega nervozni in niso hoteli več svirati. Šele kasneje je bilo ugotovljeno, da je šlo za neko tiskovno pogreško v notah, ki je doslej ni opazil še noben dirigent.

125 milijonov dolarjev za prorokovanje.

Da je prorokovanje še vedno zelo dobičkanosna stvar, dokazuje poročilo ameriškega časopisa »Popular Science Monthly«, po katerem zasluži armada sto tisoč prorokovalcev v Zedinjenih državah letno nad 125 milijonov dolarjev. Samo v New Yorku cenijo dohodke teh sleparjev na 25 milijonov, dočim zaslužijo v Čikagu 12 milijonov. Uspešen astrolog v New Yorku zahteva za svoja pojasnila 25—100 dolarjev.

Pisatelj — autofabrikant

Kakor poročajo iz Pariza, je postal francoski pisatelj Marcel Pagnol, avtor znane veselice »Veliki ABC« in drugih dram, gledališču nezvest. Izjavil je zastopnikom listov, da bo pustil gledališče na cedilu in se posvetil raje izdelovanju avtomobilov, kar je mnogo bolj dobičkanosno. Realizirati namerava »avto za pešce«, to se pravi, konstruirati hoče mašin avto, ki bo mogel voziti 45 km na uro, a bo veljal samo 10.000 Din.

Dve leti v okolici Južnega tečaja

V London je prispela po dveletni vožnji v antarktiku ladja »Discovery«, ki jo je vodil kapetan Mackenzie. Na ladji je bila številna znanstvena odprava, ki je proučila sedem novih polotokov v antarktiku ter napravila zemljevid za 1600 kilometrov obale, ki je bila doslej še nepoznana. Znanstveno vodstvo odprave je imel sloviti angleški polarni raziskovalec sir Douglas Mawens. Ladja je prevozila po morju okoli Južnega tečaja okoli 8000 kilometrov ter pripeljala s seboj bogat znanstveni material.

Bernard Shaw zopet v Angliji

Slavni angleški dramatik Bernard Shaw, ki se je pravkar vrnil s svojega potovanja po Rusiji zopet v Anglijo, je o priliki svoje vrnitve izjavil novinarjem, da svetuje vsem mladim ljudem, naj se izselijo v Rusijo in se tamkaj nastanijo. Ruski sistem bo imel popoln uspeh. »Sedaj, ko sem bil v Rusiji, sem slej ko prej bolj prepričan, da se morajo kapitalistične države poslužiti ruskih metod, ako nečejo popolnoma propasti. Svoje težkote moremo rešiti le tedaj, ako sledimo vzgledu Rusije. Stalin je mož velikih sposobnosti in po mojem mnenju bolj sposoben kakor zastopniki kapitalistične ideje. Ako pomislimo, kaj je preživela Rusija, potem lahko mirno trdimo, da je vse govoričenje o polomu brez podlage. Rusija je na pravi poti, Anglija na napačni.« Shaw ne misli ostati dolgo v Angliji, temveč namerava preživeti poletje na rtiču Antibes ob francoski rivjeri.

Ogromne poneverbe u Belgiji

V Anversu je odkrila policija veliko poneverbe in številne goljufije v škodo vojaških upokojencev. Pri goljufijah so bili udeleženi ugledni belgijski častniki, med njimi celo nekaj generalov. Doslej je bilo aretiranih že nad 100 oseb, pričakujejo pa še vedno novih aretacij. Sestavljena je bila celo posebna komisija, ki ji načeljuje minister Fracqui, da preišče vso zadevo. Zanimivo je, da so skoro vsi aretirani častniki in generali živel ves čas vojne za fronto in si znali sedaj pridobiti uživanje raznih invalidskih rent. Med njimi je tudi lepo število sanitetskih častnikov, ki fronte sploh nikdar niso videli. Afero bo obravnavala tudi belgijska zbornica.

Skromna ženska

Bogata Američanka Vera Brand iz New Yorka je prispela te dni v Pariz. V pondeljek je dvignila denar iz Ameriške banke. Naslednjega dne je šla v neko veletrgovino, da nakupi razne stvari. Ročno torbico, v kateri je bilo 15.000 frankov v gotovini, zapestnica iz platina z 39 briljanti, vredna 750.000 frankov, več smaragdov, vrednih okrog 100.000 frankov, je položila na mizo. Že kmalu nato pa je bilo ugotovljeno, da je torba z dragoceno vsebino izginila. Vse v trgovini je bilo v silni zadregi in so razburjeni švigali naokrog. Le Američanka je ostala čisto hladnokrvna in je mirno izjavila policijskemu komisarju, da naj se radi tega »malenkostnega dogodka« nikar preveč ne razburja. Ona sama ima sedaj vsaj enkrat razlog, da se pošteno nasmeji.

Gandijeva prtljaga

Iz Bombaya poročajo: Še nikdar ni nikdo, ki se je pripravil na dolgo potovanje, odpotoval s tako majhno prtljago, kakor Gandi, ki se odpelje z linijsko ladjo »Mooltan« v London in bo trajala vožnja 14 dni. Gandi se bo vkrcal na ladjo s platneno obleko na sebi in brez klobuka. Vsa njegova prtljaga bo obstojala iz čule, v kateri bo imel razen volnenega spodnjega perila in ene platnene obleke še dve odeji, ki jih bo čez dan uporabljal za podglavnice, ponoči pa za pokrivanje. Spremljala ga bo najbrže njegova privatna tajnica Madeleine Slade, dočim ostane njegova žena iz zdravstvenih razlogov doma.

Proti pyjamam

Na otoku Jersey, ki leži v Rokavskem prelivu med Anglijo in Francijo, je pričela policija strasten boj proti razvadi, da hodijo vsi v pyjamah. Vsaka ženska v pyjami, ki je po mnenju policije nedostojna, bo najstrožje kaznovana. Jersey je namreč tako preplavljen z damami v pyjamah, da vzbuja normalno oblečena ženska že splošno pozornost. V kinematografih, v trgovinah pri nakupovanju in celo pri plesih zdraviliške uprave nastopajo ženske najraje v pyjamah.

Kdo je lahko u Rusiji visokošolec

Ruski listi objavljajo nova določila komisarijata za ljudsko prosveto o sprejemu na sovjetske visoke šole. Temelj odredbe je, da mora biti najmanj 85 odstotkov vseh slušateljev visokih šol delavcev in delavskih otrok. Predvsem imajo prednost za sprejem na visoke šole delavci in dijaki, ki so že delali dalje časa v kakem važnem sovjetskem industrijskem podjetju in se izkazali tam kot nadarjeni. Posebno podporo države bodo uživali delavci, ki so pri delu v obratih izumili kake izpopolnitve strojev ali orodja, s katerimi so delali. Ostalih 15% prostih mest bodo zasedli otroci seljakov, strokovnjakov, znanstvenikov in poveljnikov v rdeči vojski.

Dober pričetek.

Šef neke trgovske hiše je odpustil nedavno nastavljenega tekača zaradi nečestnosti in malomarnosti. Ko je sprejemal pisme novih reflektantov za to mesto, je stal pred njim neki mladi deček. Šef ga je ostro premotril ter dejal nato: »Čuj, sinko, mi potrebujemo rednega in pazljivega tekača, ki bo imel povsod svoje oči in vse videl. Fantiči, ki nič ne vidijo in nič ne pazijo, niso za nas! Ali si me razumel? — Deček je prikimal in dejal: Gotovo gospod šef, da, imate prav. Ali naj nastopim svojo službo s tem, da vam pravilno uravnam samoveznico? —

Sport

Medklubski odbor LNP, službeno.

V nedeljo dne 9. t. m. ob 10. dopoldne, bo na igrišču ISSK Maribor prva tekma za mladinski pokal SK Ilirije in sicer se srečata ISSK Maribor I. mladina: ISSK Maribor II. mladina. Službujoči odbornik g. Nerat. Tajnik.

Male sportne vesti.

V kopališču SK Ilirija v Ljubljani sta bila v sredo postavljena dva nova jugoslavenska rekorda v plavanju. Na 4x50 m je štafeta SK Jadrana iz Splita dosegla čas 1:55.6 in toraj izboljšala rekord za dobrih 7 sekund. Kvaliteto rezultata ilustrira dejstvo, da je nemški državni rekord, ki pa je postavljen v bazenu dolžine 26 m, samo za 3 sekunde boljši! V 5x50 m pa je štafeta SK Jadrana izboljšala rekord Ilirije skoro za celih 10 sekund in postavila novo marko z 2:25.1.

V Pragi se je včeraj vršila pokalna nogometna tekma med Viktorija-Žižkov in Slavijo. Zmagala je Viktorija-Žižkov s 4:3 (2:2).

ASK Primorje, Ljubljana gostuje dne 15. in 16. t. m. v Celovcu na lahkootletskem dvoboju proti KAC.

Seniorsko državno prvenstvo v plavanju in waterpolu se vrši 7., 8. in 9. avgusta v Ljubljani. Prvenstvo juniorjev, ki se je vršilo preteklo soboto in nedeljo na Sušaku, je dalo odlične rezultate. Praynič slabših rezultatov ni pričakovati na seniorskem prvenstvu, in bo po končanem tekmovanju rekordna tabela izgledala popolnoma drugače, kot danes.

Gradnja Zeppelina L. Z. 129

Iz Friedrichshafna poročajo, da napreduje gradnja novega velikega zrakoplova Z. 129 zelo naglo in da bo kmalu dograjen. Zrakoplov bo lahko stopil v službo že prihodnje leto sredi poletja, kar bo znatno razbremenilo sedanji edini veliki nemški zrakoplov »Grof Zeppelin«. Novi zrakoplov bo polnjen s helijem in opremljen z Dieslovimi motorji, tako da je izključena vsaka opasnost eksplozije. Imel bo 200.000 kubičnih metrov prostornine ter bo eden največjih zrakoplovov na svetu. Vse kabine, ki jih bo za 50 potnikov, bodo vdelane v notranjosti zrakoplovnega trupla.

Katastrofa „St. Philiberta“

Francoski izletniški parnik »St. Philibert«, s katerim se je pred tedni potopilo nad 500 izletnikov, so sedaj popolnoma dvignili. V raznih delih ladje, ki je na debelo pokrita z blatom, so našli včeraj zopet 6 trupel ponesrečencev, med njimi truplo v Nantesu zaposlenega avstrijskega strugarja Ivana Aignerja. Pet trupel je bilo popolnoma pokritih s peskom, še sto, enega od strojnikov, pa je gledalo do polovice iz kotla. Telo je še vedno vztrajalo v obrambni poziciji, katero je zavzel strojnik, ko je nastopila katastrofa. Morje je med tem vnovič naplavilo na obrežje več trupel ponesrečencev. Vsa trupla so pokopali z velikimi svečanostmi.

Plačan obisk kina

V Parizu se vrši že mesece sem ostra konkurenčna borba med francosko in ameriško filmsko industrijo, v kateri osvaja ta postojanko za postojanko. Pretekli teden sta bila odprta zopet dva nova kina, v katerih predvajajo ameriške filme v originalu s francoskim pisanim tekstom. Da bi dokazali izposojevalnicam filmov, kako vpliva originalni ameriški film na publiko, so jeli najemati brezplačne za poset novo odprtih kinov. Vsak posetnik dobi poleg proste vstopnice še 3 franke odškodnine za čas, ko je sedel v kinu.

Novo francosko letalo.

Francoska tvornica letal v Parizu gradi novo letalo za polet v stratosfero. Premier propelerja bo znašal 4.6 m in bo imel aparat 350 konjskih sil. Graditelji upajo, da bo moglo letalo doseči višino 17.000 m ter leteti 900—1200 km na uro. Neki drug graditelj pa namerava zgraditi podobno letalo, s katerim bo mogel vzeti s seboj tudi 5000 kg težine.

V senci jezuita

Zgodovinski roman

176

»Tu se stika naša usoda: vse tri imamo skupnega sovražnika. Dočim pa mislite vedve samo, kako bi se ga ubranili, mislim jaz, kako bi ga napadla... Zakaj sovražim kralja francoskega? Zato, ker mi je naložil najhujšo muko, ki more zadeti žensko srce, in mi prizadejal najhujšo žalitev, ki jo je mogoče pripraviti ponosnemu človeku... Sklenila sem se osvetiti. In pravzaprav sem se že osvetila. Semkaj sem prišla samo, da prisostvujem svoji osveti. Sledila sem kralju v njegov grad, da ga vidim umreti.«

»Kralj bo torej umrl?«

»Da,« je dejala Magdalena mirno. »Obsojen je bolj gotovo kakor nesrečna žrtev, nad katero dviga krvnik svoje roko, da bi ji položil zanjko okrog vratu... Da, da, kralj je obsojen. Da, kralj bo umrl. In prisegam vam, njegova smrt bo strašna in ljudje bodo govorili o njej še dolgo kot o nenavadnem dogodku.«

Magdalena je govorila s tolikšno trpkostjo, da sta Margentina in Žileta nehote trepetali.

Kako je mogla vedeti, da bo kralj umrl?

Odkod je jemala to gotovost, ki jo je delala v tem trenutku mogočno kakor arhangela zla ali boginjo usode, izpolnjujoče slepo svojo obsodbo?

Nista si upali vprašati tega.

Samo gledali sta jo z radovednostjo, spojeno s sočutjem in grozo.

Magdalena pa je povzela:

»A zdaj je potrebno, da izvem gotove stvari... Predvsem, kaj se je zgodilo po vašem doživljanju v Puščavnikovi jami? Vidim, da se čudite, dete moje, ko govorim o tem dogodku, kakor da bi ga poznala v vseh podrobnostih... Toda poznam ga... saj sem jaz sama napotila vojvodo Etanpsko v Puščavnikovo jamo...«

»Rešili ste me torej že drugič! Ah, odtlej se mi je pripetil dogodek, ki pomeni največje čudo v mojem življenju: našla sem svojo mater!...«

Magdalena je pozornost pogledala Margentino.

»Ali hočete vedeti kako?« je vprašala.

»Da... če vam ni nevšečno... morebiti nam to lahko kaj koristi.«

»Vojvodinja Etanpska me je prišla obvestiti v Pariz, da je moja hči tu v Fontenbloju.«

»Razumem, razumem zdaj, kako ste prišli v ta paviljon? Ali sta prosila kralja, da vaju preseli, ali vaju je sam primoral?«

»Ne eno ne drugo. Vojvodinja Etanpska nama je predlagala, da naj se preseliva semkaj in midve sva sprejeli, ker meniva, da se tukaj lažje braniva in pripraviva za svoj beg.«

»Ah, vojvodinja Etanpska!« je dejala Magdalena zamišljeno.

In zamrmrala je:

»Zdaj pa res ne razumem več, razen... da... vse je mogoče na tem dvoru, ki je gnil do mozga...« In glasno je povzela:

»Čujte, premišljati hočem o našem položaju. Rada bi poizkusila, če se mi posreči, spraviti vaju od tod.« Žileta je vzkliknila od veselja.

»Oh, to bo sicer težavno, a ni nemogoče. Dotlej pa čujta in pazita, stojta na straži noč in dan...«

Magdalena je vstala.

»Kakšna so vrata?« je dejala.

»Sla jih je pogledat in se prepričala, da drži ključavnica krepko in da zapah ni podžagan.«

»Tukaj je vse v redu; napad gotovo ne pride od te strani.«

Istotako je preiskala vsa okna.

Videč, da tudi vse oknice trde in nezrahljane, je ostala zamišljena par minut. Zdajci pa se je ironično nasmejala.

»Že vem, kaj je,« je zamrmrala.

In rekla je glasno:

»Glejte, res se mi zdi, da imate prav. V tej kletki, kjer sem kašljala in trpela brez koristi, res ne morem ostati dalje. In ker mi dovolita, se nastanim poleg vaju, v prazni sobi. Gospodična Žileta naj gre v posteljo in spij mirno. Jamčim ji, da se ji ne zgodi nič žalega, vsaj nočjo ne. Z vami gospa, bi se pa rada še porazgovarjala, ako vam je ljubo?«

»Ali,« je vzkliknila Žileta, »kako boste pa vi spali? Oh, tale zofa bi bila kakor nalašč zaton!«

»Ugaja mi izbornost,« je rekla Magdalena.

Res je stala v Žiletini sobi krasna zofa, tako široka in tako globoka, da je človek lahko spal na njej ravno tako udobno kakor v svoji postelji.

»Zdi se, da je bolje, če se preseli ta zofa v prazno sobo, kakor če bi ostala v sobi tega otroka!« je mislila Magdalena in se čudno nasmejala.

Vse tri so z združenimi moči potegnile zofo v sosečno sobo, ki je ležala poleg obednice.

Žileta jo je hotela opremiti lastnoročno z blazinami in odejami.

Ko je bila gotovo, je poljubila mater in ponudila lice tudi Magdaleni.

Ta pa se je zdela prav takrat vsa zatopljena v pripravljanje svoje postelje, ali pa se je napravila nalašč kako, da ne vidi.

Zamišljena se je umaknila Žileta v svojo sobo.

Margentina in Magdalena sta ostali sami v obednici.

Nato je šla Magdalena in pogledala vrata, ki so ločile obednico od prazne sobe.

Zapirala so se samo z zapahom.

»Ali ste opazili to podrobnost?« je vprašala Magdalena.

»Ne, kajti prepričana sem bila, da ni mogoče odpreti okna — po drugi poti pa ni mogoče priti v sobo.«

»Oglejva si malo to okno...«

Res se je zdelo, da drže oknice krepko; če si jih stresel sredi, se je zdelo nemogoče odpreti okno.

Magdalena je posvetila svojo pozornost tečajem.

Preiskala je žebelj in popraskala po kamenju okrog njih.

»Poglejte!« je dejala Margentini.

Margentina je prebledela kakor prti in zamrmrala:

»Oh, podle duše!«

Pod žebeljem se je krušil zid kakor mavec. In bil je v resnici mavec. Izruvali so bili kunje za tečaje in jih razširili, nato pa pričvrstili tečaje iznova samo z navadnim mavcem — ki so ga zamašili s prahom, da je bil videti bolj starinski.

»Tu je hotel lopov vdreti v hišo. Tako jasno vidim ves prizor, kakor da bi bila sama navzoča. Priti je hotel od te strani parka, v spremstvu par svojih pajdašev; v par minutah bi bili izdrli tečaje, sneli oknice in zlezli noter. Njegovi pomočniki bi bili planili na vas in vas ubili, če bi ne bilo drugače, on pa bi tekel v Žiletino sobo... Jutri zjutraj zamašim luknjo, ki sem jo napravila; tako vsaj ne bodo slutili, da veste zdaj resnico.«

»Oh, podlež, podlež!« je zamrmrala Margentina.

»Da! To je edino ime, ki pristaja temu človeku, čeprav velja za junaka in čeprav sem ga včasih jaz sama občudovala kakor polbog iz starodavne viteške dobe.«

»Kaj naj storim? Kaj naj storim? Oh, zdaj ne bom več mogla spati. Stražila bom pred vrati svoje hčerke! Pa če jih pride devet, oni ne vedo, kaj je mati!...«

»Ne bojte se ničesar,« je dejala Magdalena.

»Kako? Kaj pravite?«

»Pravim vam, da se ne bojte ničesar več, kajti jaz sem pri vaju. Kolnem se vam, da bo en sam pogled na mene odpodil lopova lažje kakor vsako bodalo.«

»Ne razumem vas...«

»Ne vznemirjajte se zaradi tega. Le pomirite se in spite mirno v svoji postelji; lopova ne bo k vam... be pa že ravno hočete, lahko zagradite iz previdnosti vrata, ki vas ločijo od te sobe...«

»Ne, ne, tega ne storim!« je vzkliknila Margentina. »Biti hočem pripravljena, da vam priskočim na pomoč. Oh! Torej hočete vzeti vso nevarnost nase...«

»Pa naj bo!« je rekla Magdalena z ganjenim smehljajem. »Dve bova imeli nemara več moči, da ubraniva vašega otroka...«

»Vrnili sta se v obednico in sedli: obedve sta molčali.«

Motrili sta druga drugo z radovednostjo, v kateri je sijala gorka simpatija.

Sleherna je čitala v očeh druge vprašanja, ki so se oglašala v njenih mislih.

Prva si je upala izpregovoriti Magdalena Feranova.

»Torej,« je dejala, »kralj ve, da je Žileta njegova hči, in vendar...«

»Da!«

»Da, človeku bi se zmešalo v glavi. Podlež mora res zblazneti, da ne pozna ničesar več, kadar ga popade njegova strast...«

»Ali ga zelo sovražite?«

»Kakor vi!«

Margentina se je zdrznila.

»Toda jaz,« je dejala s temnim glasom, »jaz imam vzroke...«

»Vem, še naštejem vam jih lahko: prikazal se vam je nekega dne v pomladi vašega življenja, takrat, ko se je vaše srce odpiralo prvim žarkom ljubezni.«

»Da, da!...«

»In takrat vam je prisegel, da vas ljubi in da vam hoče darovati svoje življenje...«

»Da, da!... Oh, kako morete vedeti...«

»Gorje!... In takrat v ognju njegovih žarkih besed, spričo njegovih vročih in obupnih pogledov, nemara spričo njegove grgnje, da se umori, ste se vdali, ste ljubili, ste s strastjo oboževali človeka, ki že od trenutka, ko vas je posedoval, ni mislil drugega kakor nato, kakšno imenitno šalo bi si lahko privoščil, kadar vas bo zapustil! Ali ni res tako?«

»Do pičice!« je vzkliknila Margentina trepetaje.

»Z lahkoto si predstavljam vašo zgodbo. Saj je ob enem zgodba neštevilca nesrečnic, ki jih je pehnil ta lopov v obup...«

Magdalena je uolknila.

Margentina je zrla nanjo; mučila jo je želja, zastaviti ji vprašanje, ki si ga pa ni upal izreči.

Naposled se je odločila.

»Ali je nemara ta zgodba tudi vaša?« je dejala naposled obotavljajoče.

»Da!« je rekla Margentina naglo in razločno.

Nastopil je ledeni molk zadrege.

Morda sta čutili ti dve ljubici Franca I. v dnu duše, ne da bi jo priznali sami sebi, bolno ljubosumnost... Toda gotovo je, da sta takoj zadušili to čustvo, ako se je sploh moglo poroditi.

Iz njiju skupnega sovraštva do kralja se je bila razvila ž v začetku simpatija, ki jo je utrdilo to trenutje še bolj. In sočutje, ki je navdajalo drugo do druge, je izbrisalo tudi zadnjo senčico te tesnobe.

Magdalena je povzela:

»Da, to je moja zgodba in kakor se končajo vse kraljeve ljubavne istorije jako veselo, si je izmislil tudi za mene nekaj posebnega; izročil je mojemu možu ključ od hiše, kjer sva se imela sniti nekega večera, in mu povedal uro najinega sestanka...!«

»O groza!«

»Moj mož je prišel,« je nadaljevala Magdalena in bušila v nervozen smeh, »toda vzel si je krvnika za spremljevalca. In če moje kosti ne počivajo v tem trenutku na monfokonskem morišču, se imam zahvaliti slučaju, ki mej ob čudež.«

»Groza!« je ponovila Margentina.

Papir in pisarniške potrebščine

kupite najcenejše pri Tiskovni zadrugi, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2189

Kumarce za vlaganje

prodaja vsako količino po Din 4 za kg. Vrtnarstvo Mermolja, Št. III pri kolo-dvoru. 2234

Šoferji

Kdo mi haide kupca za avtomobil, da ga prodam, dobil lepo nagrado! Natančnejše informacije pri sobarici hotela »Zamorca«, Maribor. Auto je v odličnem stanju. 2255

Še dobite ovčjo volno

kg po Din 17.— madrace iz ovčje volne Din 600.—, lepe močne otomane Din 500.—, posteljne vloge Din 120.—. Predelava madrac od Din 50.— pri tvrdki B. Jagodič, pohištvo in tapetništvo, samo Vojašniški trg I. 2276

Gambrinova dvorana,

najlepši senčnati vrt, izborna kuhinja, abonma kosilo in večerja Din 12.50, vedno sveže Tscheligljevo pivo. 2264

Rabljene avto in moto gumi plašče

kupuje v vsaki količini mehanična delavnica Justin Gustinčič. Tattenbachova ul. 14. 1566

Redka prilika!

Auto »Minerva« kupe 4 cilindri registriran, poraba 16 l bencina, popolnoma brezhiben, radi odpotovanja poceni na prodaj. Vprašati pri sobarici hotela »Zamorca«, Maribor. 2254

Učenca ali učenko

s primerno šolsko izobrazbo, sprejme modna trgovina M. Šerec, Maribor, Aleksandrova cesta št. 23. 2270

V soboto, dne 1. avgusta

v gostilni Dergas, Koroška c. 48 vrtni koncert (Richer-kapela) s pojedino piščancev in rač. (Piščanec s solato Din 24.—) Domače pečivo. Prvovrstna vina od Din 8.— naprej. Se priporoča A. Dergas. 2210

Prodajam 2 postelji

z žičnimi vložki, nočni omarici, ogledalo in stojalo za obleko. Rajčeva ul. 13 pritličje. 2275

2257

Kopalni predmeti

zelo reducirani.

Trikoji iz bombaž. 30.—
trikoji v pristnih barv. 50.—
Ribana gladki 125.—
Ribana vezeni 150.—
Jantzen 200.—
Voščeni platneni čevlji št. 41. do 45. 10.—
Gum. kopalni čevlji 45.—
Gumijasti kopalni čevlji s peto 75.—

Sedaj kupite res cenenol

C. Büdefeldt,
Maribor.

NAJNOVEJŠI MODNI LISTI

za jesen in zimo so pravkar došli. Oglejte si veliko izbiro pri TISKOVNI ZADRUGI MARIBOR, Aleksandrova c. 13. 2119

Pozor!

od sobote naprej se bo prodajalo goveje meso po Din 6.—, 8.—, 10.—.

Teletina in svinjsko po najnižjih cenah. Gosposka 23.

Kirbiš

Peroamentni papir

dobite pri TISKOVNI ZADRUGI, Maribor, Aleksandrova 13